

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

III. S. Petrum Romæ mortuum esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

tribuisse, proinde in eum errorem lapsos esse, vt existimaret Marcum Romæ scripsisse Euangelium.

At noster VELENVS tria peccata committit. VNVM, quod existimet in epistola ad Philemonem Marcum Aristarchum vnum hominem esse, cum apertissimè sint duo. Sic enim Paulus loquitur: *Salutat te Epaphras concaptiuus meus in Christo IESV, Marcus, Aristarchus, Demas, & Lucas adiutores mei.* Et clarius Colof. vlt. *Salutat vos,* inquit, *Aristarchus concaptiuus meus, & Marcus consobrinus Barnabæ.*

ALTERVM, quod velit Marcum Euangelistam non fuisse vnquam Romæ, quia fuit Episcopus Alexandrinus; quasi non potuerit ex Roma Alexandriam à S. Petro mitti: vel etiam ex Alexandria venire Romam, & rursus ex Roma reuerti Alexandriam.

TERTIVM, quod asserat à Ioanne Marco scriptum Euangelium esse. Nam Ioannes Marcus Barnabæ consobrinus erat, & Pauli discipulus, vt colligitur ex cap. 12. & 13. Act. ad epist. ad Coloss. cap. vlt. & superuixit vsque ad XIV. annos Neronis. Siquidem Paulus in epistola posteriore ad Theophilum, quam scripsit XIV. Neronis anno, martyrio suo imminente, iussit Marcum ad se venire. Marcus autem Euangelista & Episcopus Alexandriae anno VIII. Neronis occisus est, vt Eusebius in Chronico, Hieronymus in lib. de viris illustribus in Marco scribunt.

QUARTO probari potest hoc idem, ex historia de Simone Mago à S. Petro Romæ gloriosissimè superato, quam esse verissimam multis veterum testimoniis supra demonstrauimus. Accedant postremò argumenta omnia, quibus in sequenti capite planum faciemus, S. Petrum pro Christo Romæ martyrium subiisse: nec enim Romæ mori potuit, qui Romæ vitam quam fuit.

CAPVT III.

S. Petrum Romæ mortuum esse.

AM verò S. Petrum non solùm Romam aliquando venisse; sed etiam Romæ vnà cum Paulo pro Christi gloria vitam posuisse, testantur in primis eorum sepulcra. Nam si Romæ Petrus & Paulus mortui

mortui non sunt, quis eorum corpora Romam detulit? Unde, & quando, & quibus testibus detulit? Si forrè respondeant, Apostolorum corpora Romæ non esse: vbinam, quæso, sunt? certè nusquam alibi esse dicuntur. Nec est verisimile summorum Apostolorum corpora neglecta fuisse, cum tot Sanctorum aliorum corpora videamus diligentissimè conseruata.

Hoc argumentum tanti fecit E V S E B I V S, vt superfluum putauerit alia quærere. Sic enim ait, lib. 2. hist. cap. 25. *Igitur Nero, et apertum se hostem diuinitatis pietatisque professus est, ipsorum prius Apostolorum, quippe qui duces, et signiferi erant in populo Dei, expetit neces. Et Paulum quidem capite in ipsa vrbe Roma, Petrum vero crucis patibulo condemnat. Horum testimonium quærere extrinsecus superfluum puto, cum rem gestam in signa etque in hodiernum et splendidissima eorum monumenta testentur.*

DEINDE testatur hoc idem consensus totius orbis terrarum, qui præcipuè ex peregrinationibus ad limina Apostolorum colligitur. Scribit enim Nicolaus I. in epist. ad Michaëlem, tot millia hominum ex omni orbe terrarum religionis causa ad sepulcra Apostolorum quotidie confluere, vt ipsa sola Romana ciuitas satis ostendat, Ecclesiam Christi esse Catholicam siue vniuersalem, cum ex omni hominum genere semper multi ad sepulcra Petri & Pauli conspiciantur.

Sed neque negant aduersarij, persuasum fuisse omnibus Christianis vsque ad tempora Ioannis Wicleff, id est, vsq; ad annum ferè M. GCCC. B. Petrum Romæ fuisse, & mortuum esse: non est autem vlllo modo credibile in tam longo tempore nunquam fuisse aliquem, qui errorem istum, si error esset, detegeret; præsertim cum id, quod totus mundus tam diu credidit, non sit res aliqua gesta in angulo, & in momento, & sine testibus, vt facillè fingi & difficulter refelli potuerit. Dicimus enim S. Petrum in vrbe Roma multos annos pontificatum gessisse; & tandem post deuictum publicè Simonem Magum, iussu Imperatoris potentissimi, & fama crudelitatis notissimi, in crucem actum, capite deorsum verso vitam finiuisse. Quomodo credibile est rem istam, quam tam celebrem fuisse dicimus, esse falsam, & neminem fuisse per annos M. CCC C. qui eam refelleret?

POSTRE-

POSTREMO testantur hoc idem testimonia veterum Patrum Græcorum & Latinorum. IGNATIVS, qui temporum Apostolorum vixit, in epist. ad Rom. cuius magnam partem recitat B. Hieronymus in libro de viris illustribus in Ignatio rogans Romanos, ne impedirent passionem eius, ait: *Non sicut Petrus & Paulus præcipio vobis, &c.* quibus verbis videtur alludere ad passionem Petri & Pauli, quæ paulò antè Romæ contigerat. Romani enim Christiani conati sunt impedire eorum passiones. Nam lacrymis suis Petrum coegerunt ex urbe discedere, cum ad supplicium à Nerone quæreretur. Dicit ergo Ignatius, etsi ergo non possim vobis præcipere, poterant Petrus & Paulus: tamen rogo, ne me impediatis, sicut illos impedire conati estis.

DIONYSIVS Corinthius, qui centum annis ab obitu Apostolorum floruit, cum Romæ esset, ut Eusebius refert libro hist. cap. 25. inter cetera sic ait: *Ambo, inquit, in hac urbe simul docentes, etiam martyrio pariter, & no eodemq; tempore conati sunt.* CAIVS, qui circiter L. annos, fuit Dionysio posterior apud eundem Eusebium, ibidem sic ait: *Ego, inquit, per beotrophæa Apostolorum, qua ostendam. Si enim procedam per regali, qua ad Vaticanum ducit, aut via ostiensis, inuenies trophæa defixa, quibus ex utraq; parte constitutis Romana communitur Ecclesia.*

EGESIPPVS & ipse vicinus Apostolorum temporibus libro 3. de excidio Hierosolymæ cap. 2. totam historiam prolixè recitat, addens ad ea quæ priores dixerunt, Petrum capite deorsum verso crucifixum, ut ipse postulauerat. EUSEBIVS in Chronico anni LXXI. à Christo nato: *Primus, inquit, Nero super omnia scelera sua etiam persecutionem in Christianos facit, in qua Petrus & Paulus gloriose Romæ occubuerunt.*

THEODORETVS in epist. ad Leonem Papam, de Româ loquens: *Habet, inquit, communium Patrum & Veritatis doctorum Petri & Pauli sepulcra, qua fidelium animas illuminant.* ORIGENES lib. 3. in Genesin, ut refert Eusebius libro hist. cap. 2. *Et Petrus, inquit, ad ultimum in urbe Romæ commoratus, ibi & crucifixus est, deorsum capite demerso, quod ipse ita fieri precatus est, ne exequari Domino videretur.* ATHANASIVS Apologia pro fuga sua: *Petrus, inquit, & Paulus*

lus cum audissent, oportere se Roma martyrium subire, non abiecerunt eam profectionem, sed cum gaudio abierunt.

CHRYSOSTOMVS hom. 32. in epistol. ad Rom. Non ita caelum splendescit, quando radios suos sol ex se demittit, quemadmodum Romanorum Urbs duas illas lampadas ubiq; terrarum effundens. Hinc rapietur Paulus, hinc Petrus. Considerate, & horrete quale spectaculum visura sit Roma, Paulum videlicet repente ex theca illa cum Petro resurgentem, in occursum Domini sursum ferri.

Ex Latinis TERTULLIANVS de praescript. Si Italia, inquit, adiaces, habes Romam, unde nobis quoq; auctoritas praesto est. Felix Ecclesia, cui totam doctrinam Apostoli cum sanguine suo profuderunt; ubi Petrus passioni Dominica adequatur; ubi Paulus Ioannis exitu coronatur. LACTANTIUS lib. 4. diuin. Instit. cap. 21. Christus, inquit, decedens aperuit discipulis suis futura omnia, quae Petrus & Paulus Roma praedicauerunt. Et infra: Cum eos Nero interemisset, Iudaorum nomen, & Gentem Vespasianus extinxit, fecitque omnia quae illi futura praedixerant.

AMBROSIVS in oratione contra Auxentium, quae habetur lib. 5. epist. Nocte, Petrus, muro egredi cepit, & videns sibi in porta Christum occurrere, Urbemq; ingredi, ait; Domine, quod vadis? Respondit Christus; Venio Romam iterum crucifigi. intellexit Petrus ad suam crucem diuinum pertinere responsum, &c. Et infra: Statimque correptus per crucem suam honorificauit Dominum Iesum.

HIERONYMVS de viris illustribus in Petro: Simon Petrus, inquit, ad expugnandum Simonem Magum Romam pergit, ubiq; XXV. annis Cathedram sacerdotalem tenuit usque ad ultimum; id est, XIV. Neronis annum, a quo & affixus cruci, martyrio coronatus est, capite ad terram verso. AVGVSTINVS lib. I. cap. 10. de consensu Euangel. Merita Petri & Pauli propter eundem passionis diem celebrius & solennius Roma commendat. MAXIMVS serm. 5. de natali Apostolorum: Petrus, inquit, & Paulus martyrium pertulerunt in Urbe Roma, quae principatum & caput obtinet nationum; scilicet ubi caput superstitionis erat, illic caput quiesceret sanctorum.

SULPITIUS lib. 2. fac. hist. *Diuina apud Urbem religio inuenerat, Petro ibi Episcopatum gerente, & Paulo postea Romanam deducto. Et infra: Paulus ac Petrus capitis damnati, quorum vni ceruix gladio desecta, Petrus in crucem sublatu*
 PAVLVS OROSIVS lib. 7. hist. *Nam primus (Nero) Romanos Christianos supplicis, & mortibus affecit, ipsumq; nomen exstirpare conatus, beatissimos Christi Apostolos Petrum & Paulum gladio occidit.* EUTROPIVS lib. 7. in vita Neronis *Deniq; inquit, omnibus flagitiis suis etiam hoc addidit, quod sanctos Dei Apostolos Petrum & Paulumque trucidauit.* PALLIIVS natali 3. *Ipsaque caelestium sacris procerum monumentis Roma Petro Pauloq; potens.* ISIDORVS in vita Petri *primo, inquit, & tricesimo anno post passionem Domini a Nerone Casare in Urbe Roma, deorsum verso capite, & ipse Solus crucifixus est.*

LEO serm. i. de natali Apostolorum: *Hodierna, inquit, festiuitas praeter illam reuerentiam, quam toto terrarum orbe promeruit, speciali & propria nostra Urbis exultatione celebranda est; & ubi praecipuorum Apostolorum glorificationis exitus, ibi in die martyrii eorum sit latitia principatus.* GREGORIUS Turonicus lib. i. cap. 25. *Nero, inquit, Petrum & Paulum gladio iubet interfici.* GREGORIUS Papa lib. epist. 37. de Romana Ecclesia loquens: *Petrus, inquit, summavit sedem, in qua etiam quiescere, & presentem vniuersi vire dignatus est.*

PRUDENTIUS in hymno de S. Laurentio sic ait:

*Discede adulter Inppiter stupro sororis oblitus,
Relinque Romam liberam, Plebemq; iam Christi fugam
Te Paulus hinc exterminat, te sanguis exturbat Petri,
Tibi id, quod ipse armaueras, factum Neronis officit.*

ARATOR in fine Actuum Apostolorum sic ait:

*Dignaq; materies Petri, Pauliq; corona,
Caesareas superare minas, & in arce tyranni
Pandere iura poli, summumq; in agone tribunal
Vincere, ne titulos paruus contingeret hostis.*

ELPIS vxor Boetij in hymno de Apostolis:

*O felix Roma, quae tantorum Principum
Es purpurata precioso sanguine.*

*Non laude tua, sed ipsorum meritis,
Excellis omnem mundi pulchritudinem.*

Omitto innumerabiles alios, ut Bedam, Adonem, Freculphum, Bernardum, & ceteros. Siquidem hi sufficere possunt, cum omnes floruerint primis quingentis annis, & cum aduersarij ne vnum quidem haecenus proferre potuerint, qui contrarium senserit. Adde vltimò, quod Ethnici auctores, etsi non meminerunt nominatim Petri & Pauli, qui apud eos contemptibiles videbantur, tamen conueniunt cum citatis Patribus in eo, quod Romæ primus Nero Christianos occidi mandauerit, ut patet ex Cornelio Tacito lib. 15. annalium, & Suetonio in Nerone.

Ad hæc testimonia nihil respondet V E L E N U S, nisi id quod dictum est ab aliquibus ex Patribus, Christum videlicet apparuisse Petro ad portam Romanam, & dixisse: *Venio Romam iterum crucifigi*; esse horrendum mendacium, & blasphemiam contra ipsum Petrum, & Spiritum sanctum. Nam Christum nunquam descensurum de cælo, nisi in die iudicij, testatur Spiritus sanctus per os Petri Actor. 3. *Quem, inquit, oportet cælum suscipere & que in tempora restitutionis omnium.*

At profectò Velenus potius mentitur, & blasphematur, qui conatur Christo compedes iniicere, ne se commouere possit vsque ad diem iudicij. Nam, ut omittam alias apparitiones Christi, quæ in probatis auctoribus leguntur, certè Actor. 9. Christus in aère terræ proximo constitutus, Paulo apparuit. Nam quod tunc Paulus verè corporalibus oculis Christum sibi præsentem & vicinum viderit, patet tum ex luce, quæ illum circumfulsit, & ex cæcitate, quam post visum Christum gloriosum incurrit, ut ibidem dicitur: tum præcipuè ex verbis Scripturæ. Nam Actor. 9. dicit Ananias ad Paulum: *Dominus Iesus misit me, qui apparuit tibi in via.* Et ibidem: *Barnabas apprehensum Paulum duxit ad Apostolos, & narrauit illis, quomodo vidisset Dominum.* Et Paulus ipse 1. Corinth. 9. ait: *Nunquid non sum Apostolus? Nonne Iesum Christum Dominum nostrum vidi? Et 1. ad Corinth. 15. Nouissimè autem tanquam abortiuo visus est & mihi.* Vbi enumerat testes resurrectionis, qui Dominum oculis corporeis viderant, & se inter eos ponit.

Ad

Ad illud igitur ex Act. 3. respondeo, Petrum significare
 iuisse, Christum non venturum publicè, & coram omnibus
 nisi in die iudicij: sed hinc non efficitur, quin possit priuatim
 & cui voluerit, apparere. Possit etiam dici, & fortasse proba-
 bilius, Christum sine descensione è cœlo apparere potuisse
 B. Petro. Non enim difficile est Deo id efficere, vt vnum co-
 pus in pluribus locis sit.

CAPVT IV.

*Petrum Romæ vsque ad mortem Episcopum
 fuisse.*

RESTANT postrema duo capita, quæ simul dem-
 strari poterunt. Igitur Petrum Episcopum Romæ
num fuisse, & eum Episcopatum ad mortem
retinuisse. PRIMVM suadere videtur ipsa sum-
 ma dignitas Romanæ Ecclesiæ. semper enim omnium com-
 munitas habita est prima, & præcipua omnium aliarum, vt etiam
 vniuersus fatetur. Non potest autem vlla ratio reddi huius
 sententia, nisi quia princeps Apostolorum illius Ecclesiæ
 prius pastor, & Episcopus fuit; vt supra ostendimus, c. 2.
 XXVI. prærogatiua S. Petri disputaremus.

DEINDE, si non fuit Petrus Episcopus Romæ vsque
 ad mortem; exponant aduersarij, vbi Petrus sederit ab eo tem-
 pore, quo reliquit Antiochiam. Nam non mansisse Petrum
 perpetuò apud Antiochiam, Antiocheni ipsi confitentur.
 laus id probat Ecclesiæ consuetudo, quæ nunquam attri-
 buit primum locum Episcopo Antiocheno. Et nulla Ecclesiæ
 auctoritas fuit, quæ assereret Episcopum suum fuisse Petrum, cum
 præ Antiochena & Romana num ergo dicemus, Petrum
 fuisse illius loci Episcopum?

Sed aduersarij hoc dicere non possunt, quippe qui Petrum
 volunt fuisse non Episcopum vniuersalis Ecclesiæ, sed alius
 ius tantum particularis; sicut fuit Ioannes Ephesinæ, Iacobus
 Hierosolymitanæ. Dicant igitur vbi fuerit Episcopus Petrus
 vel, si fuit Romæ Episcopus & postea mutauit sedem; dicant
 possunt, quò eam transtulerit?

Accedat testimonium, & consensus omnium veterum, quibus
 Calvinus tenetur credere, nisi secum pugnare velit: apponant
 enim